

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

DECIZIE

28 octombrie 2020

mun. Chișinău

Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție în componența:

Președinte – Timofti Vladimir,

Judecători – Țurcan Anatolie și Boico Victor,

examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat de avocatul Sandu Stela în numele inculpatei, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 08 aprilie 2020, în cauza penală în privința inculpatei

Șclearuc Aliona xxx, născută la xxx, originară din xxx, domiciliată în xxx.

Termenul de examinare a cauzei:

Prima instanță: 18.01.2019 - 06.03.2020;

Instanță de apel: 25.03.2019 - 08.04.2020;

Instanță de recurs: 29.05.2020 - 28.10.2020.

Asupra admisibilității recursului în cauză, în baza actelor din dosar, Colegiul penal

C O N S T A T Ă :

1. Prin sentința Judecătorei Bălți, sediul Central din 06 martie 2020, Șclearuc Aliona a fost absolvită de răspundere penală pentru săvârșirea infracțiunii prevăzute de art.151 alin.(4) Cod penal, din motiv că fapta a fost comisă în stare de iresponsabilitate.

S-a dispus aplicarea în privința lui Șclearuc Aliona a măsurii de constrângere cu caracter medical, cu internarea acesteia pentru tratament într-o instituție psihiatrică cu supraveghere obișnuită pe un termen de 6 luni.

2. Pentru a pronunța sentința, prima instanță a constatat că, Șclearuc Aliona în noaptea de pe 12 spre 13 august 2017, aflându-se la domiciliul ei, și anume în xxx, în rezultatul unui conflict apărut între ea și Țipiliuc Victor, născut la 01.03.1956, care a venit la ea în oșpeție, i-a aplicat ultimului intenționat multiple lovituri pe toată suprafața corpului cauzându-i conform Raportului de expertiză judiciară nr. 518 din 10.10.2017 - un traumatism craniu-cerebral acut închis: echimoze vaste, plăgi contuze față, extirparea traumatică a dintelui 8, hemoragii vaste în țesuturile moi ale capului, hematom subdural, hemoragie subarahnoidiană; traumă bontă a cutiei toracice-echimoze a cutiei toracice, fracturi bilaterale a coastelor 2 - pe dreapta și 2-6 pe stânga cu lezarea pleurei parietale, complicate cu hemotorace bilateral (1800 ml pe dreapta și 1100 pe stânga); echimoze a brațelor; care au fost produse prin acțiunea traumatică unui obiect

contondent dur, posibil în timpul și circumstanțele indicate în ordonanță, care sunt periculoase pentru viață și în baza acestui criteriu se califică ca vătămare gravă. Moartea Țipiliuc Victor a survenit în urma unei asfixii mecanice prin aspirație de sânge, astfel, între leziunile depistate și cauza decesului e o legătură indirectă de cauzalitate. Reieșind din volumul leziona, victimei i s-au provocat nu mai puțin de 26 de lovituri.

3. Nefiind de acord cu sentința, a declarat apel avocatul Sandu Stela în numele inculpatei, solicitând casarea acesteia cu pronunțarea unei noi hotărâri potrivit modului stabilit pentru prima instanță prin care Șclearuc Aliona să fie achitată.

În susținerea cerințelor, a indicat că judecând cauza, prima instanță a dat apreciere greșită probelor examinate. Sentința a fost emisă cu încălcarea multiplă a mai multor drepturi constituționale și libertăți fundamentale.

Mai relevă, că nu este necesară aplicarea măsurilor de constrângere cu caracter medical în privința lui Șclearuc Aliona, deoarece ultima nu poartă vina în comiterea celor imputate. Or, la caz figurează principiul prezumției nevinovăției inculpatei, care nu a fost răsturnat. Cele din urmă, sunt susținute cu trimitere la prevederile art.8 Cod de procedură penală și art.21 din Constituția Republicii Moldova.

Apărarea a relatat că, prima instanță nu și-a motivat în mod suficient sentința adoptată, prin ce a încălcat art.6 CEDO.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 08 aprilie 2020, a fost respins ca nefondat apelul declarat și menținută sentința primei instanțe fără modificări.

4.1. În motivarea soluției adoptate, instanța de apel a reținut, că prima instanță corect a stabilit circumstanțele de fapt și de drept, analizând obiectiv cumulul de probe prin prisma art.101 Cod de procedură penală din punct de vedere al pertinentei, concludenței, veridicității și coroborării lor, corect concluzionând asupra vinovăției inculpatei Șclearuc Aliona de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art.151 alin.(4) Cod penal.

Verificând argumentele invocate în apelul declarat, instanța de apel a ajuns la concluzia că, acestea sunt nefondate fiind combătute de probele anexate și circumstanțele stabilite în cadrul cercetării judecătorești în instanța de fond și verificate în cadrul procedurii de examinare a apelului.

Instanța de apel la propunerea părților a cercetat următoarele probe anexate la materialele cauzei, verificarea cărora s-a solicitat în instanța de apel: procesul - verbal de autodenunțare a lui Șclearuc Aliona din 14.08.2017 (f.d.9-10, vol. I); procesul-verbal de cercetare la fața locului din 14.08.2015 (f.d.11-16, vol. I); procesul-verbal de audiere a expertului Grecu Laurențiu din 15.08.2017 (f.d.37-38, vol. I); raportul de expertiză judiciară nr.654 din 18.08.2017 (f.d.73-74, vol. I); raportul de expertiză judiciară nr.170a-2017 din 29.09.2017 (f.d.79-81, vol. I); raportul de expertiză judiciară nr.518 din 10.10.2017 (f.d.84-86, vol. I); declarațiile reprezentantului legal Romaniuc Alexei, care fiind audiat în instanța de fond, a declarat că, *de la colaboratorii de poliție a aflat că fiica sa Șclearuc Aliona a ucis o persoană* (f.d.140, vol. I); declarațiile martorului Hohlov Nina, care fiind audiată în instanța de fond, a declarat că, *Șclearuc Aliona concubina cu Țipiliuc Victor. Șclearuc Aliona permanent consuma băuturi alcoolice. A menționat că Țipiliuc Victor a fost omorât de Șclearuc Aliona care adeseori îi aplica lovituri acestuia* (f.d.158, vol. I); declarațiile specialistului Dabija Ivan, care fiind audiat în cadrul ședinței instanței de fond, a declarat că, *pe Șclearuc Aliona o cunoaște de 20 ani ca pacientă*

care suferă de o maladie cronică, invalid de gradul II. Pacienta Șclearuc Aliona suferă de agresivitate față de cei din jur, având halucinații care o impun să facă diferite agresivități din care motiv are nevoie de tratament staționar (f.d.20-21, vol. II); declarațiile inculpatei Șclearuc Aliona, care fiind audiată în cadrul ședinței instanței de fond, a declarat că, îl cunoaște pe Țipiliuc Victor, aflându-se la ea acasă, i-a aplicat ultimului câteva lovituri cu pumnul, acesta a căzut jos și nu s-a mai ridicat. În apartament s-au aflat doar ei doi. Ulterior a solicitat intervenția poliției (f.d.22, vol. II).

Astfel, analizând probele cercetate în ședința instanței de apel și apreciindu-le, din punct de vedere al coroborării lor, instanța de apel a constatat că ele demonstrează cu certitudine vina inculpatei Șclearuc Aliona în comiterea infracțiunii imputate și care combat argumentele declarate de către partea apărării.

Prin urmare, instanța de apel a evidențiat că însăși inculpata Șclearuc Aliona a anunțat organele de poliție despre crima comisă, fapt confirmat prin procesul-verbal de autodenunțare din 14.08.2017, iar potrivit raportului de expertiză judiciară nr.518 din 10.10.2017 s-a stabilit că moartea lui Țipiliuc Victor a survenit în urma asfixiei mecanice – prin aspirație de sânge. Între leziunile depistate și cauza decesului e o legătură indirectă de cauzalitate. În temeiul aceluiași act s-a stabilit că vătămrile suportate de victimă sunt vătămări grave.

Totodată instanța de apel a menționat că, la etapa urmăririi penale, prin ordonanța din 30.08.2017, organul de urmărire penală a dispus efectuarea expertizei medico-legale psihiatrice-psiologice în privința lui Șclearuc Aliona. Potrivit raportului de expertiză judiciară nr.170a-2017 din 29.09.2017, s-a stabilit că, Șclearuc Aliona, suferă de boală cronică „schizofrenie paranoidă. Sindrom paranoid”, iar la momentul actual capacitatea de a conștientiza deplin de caracterul periculos al acțiunilor sale este redusă. De asemenea, din conținutul aceluiași act, s-a constatat că la momentul comiterii infracțiunii, inculpata suferă de acesta maladie cronică, nu avea capacitatea de a conștientiza și dirija acțiunile sale în momentul comiterii faptei infracționale.

Prin urmare, instanța de apel a conchis că s-a demonstrat cu certitudine faptul comiterii infracțiunii de către Șclearuc Aliona, în stare de iresponsabilitate și imposibilă atragerea acesteia la răspundere penală.

Instanța de apel a subliniat că, persoana recunoscută iresponsabilă la momentul comiterii infracțiunii, nu poate fi subiect al infracțiunii și nici nu poate fi trasă la răspundere penală. La caz, orice îndoială privind starea responsabilității lui Șclearuc Aliona la momentul săvârșirii infracțiunii, este înlăturată prin raportul de expertiză judiciară nr.170a-2017 din 29.09.2017. Prin înscrisul nominalizat se dovedește prezența ambelor criterii (juridic și medical), ca și determinante a iresponsabilității.

Astfel, instanța de apel a conchis că potrivit raportului de expertiză din 29.09.2017, inculpata suferă de o boală psihică cronică și la momentul comiterii infracțiunii, comportamentul acesteia a fost determinat de afecțiunea psihică sub formă de schizofrenie paranoidă. Prin urmare, se atestă corectitudinea primei instanțe privind absolvirea inculpatei Șclearuc Aliona de răspundere penală, pe motivul săvârșirii infracțiunii în stare de iresponsabilitate.

Instanța de apel a conchis că prima instanță corect a stabilit în privința lui Șclearuc Aliona

măsuri de constrângere cu caracter medical – internarea într-o instituție psihiatrică cu supraveghere obișnuită, pe un termen de 6 luni, or, scopul măsurii de constrângere cu caracter medical, aplicată în privința lui Șclearuc Aliona, este orientat spre tratarea sau îmbunătățirea sănătății și spre izolarea acesteia în condiții care ar asigura securitatea propriei persoane, cu administrarea tratamentului medical.

5. Avocatul Sandu Stela în numele inculpatei, fără a invoca vreun temei pentru recurs din cele prevăzute la art.427 alin.(1) Cod de procedură penală, solicită casarea acesteia, cu pronunțarea unei noi hotărâri, prin care Șclearuc Aliona să fie achitată de sub învinuirea înaintată din motiv că fapta infracțională nu a fost săvârșită de inculpată, indicând aceleași motive ca și în cererea de apel privind nevinovăția inculpatei de săvârșirea infracțiunii imputate (pct. 3.2. din decizie), invocând dezacordul cu modalitatea de apreciere a probelor de către instanța de apel, or, din analiza probelor administrate în speță, nu se constată că, Șclearuc Aliona a comis infracțiunea incriminată, pledând pentru achitarea acesteia de sub învinuirea imputată.

6. Procurorul a depus referință privind opinia sa asupra recursului ordinar declarat, solicitând inadmisibilitatea acestuia, ca fiind vădit neîntemeiat și lipsite de temeiuri legale.

7. Examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat, în raport cu materialele cauzei și motivele invocate, Colegiul penal decide inadmisibilitatea acestuia, din următoarele considerente.

Potrivit dispoziției art.432 alin.(2) pct. 4) Cod de procedură penală, instanța de recurs, examinând admisibilitatea în principiu a recursului declarat împotriva hotărârii instanței de apel, fără citarea părților, în camera de consiliu, este în drept să decidă inadmisibilitatea acestuia în cazul în care constată că recursul este vădit neîntemeiat.

Potrivit practicii judiciare constante erorile de drept pot fi erori de drept formal sau procesual și erori de drept material sau substanțial. Instanța de recurs verifică dacă s-a aplicat corect legea la faptele reținute prin hotărârea atacată și dacă aceste fapte au fost constatate cu respectarea dispozițiilor de drept formal și material.

Analizând conținutul recursului, Colegiul penal reține că de către recurent nu a fost indicat nici unul din temeiurile pentru recurs prevăzute la art.427 alin.(1) Cod de procedură penală, însă reieșind din esența argumentelor expuse de partea apărării, reiese că acesta solicită să fie achitată inculpata Șclearuc Aliona de sub învinuirea înaintată din motiv că fapta infracțională nu a fost săvârșită de către aceasta, întrucât în opinia lui instanțele de judecată eronat au apreciat probele administrate în speța dată, Colegiul penal conchide că această poziție se circumscrie temeiului pentru recurs prevăzute de art.427 alin.(1) pct. 8) Cod de procedură penală, potrivit căruia hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel în cazul când nu au fost întrunite elementele infracțiunii.

Având în vedere examinarea recursului prin prisma temeiului de casare menționat, Colegiul penal amintește, că potrivit art.113 alin.(1) Cod penal se consideră calificare a infracțiunii determinarea și constatarea juridică a corespunderii exacte între semnele faptei prejudiciabile săvârșite și semnele componentei infracțiunii prevăzute de norma penală.

Colegiul penal reține, că acest temei include cazurile când nu a fost stabilită fapta care corespunde elementelor constitutive ale infracțiunii, nici mijloacele de probă prin intermediul

căroră s-au constatat elementele constitutive, ori când nu au fost stabilite faptele care invocă circumstanțele atenuante și agravante ale infracțiunii.

La caz, potrivit sentinței primei instanțe, Șclearuc Aliona a fost absolvită de răspundere penală pentru săvârșirea infracțiunii prevăzute de art.151 alin.(4) Cod penal, din motiv că fapta a fost comisă în stare de iresponsabilitate, fiind dispusă aplicarea în privința lui Șclearuc Aliona a măsurii de constrângere cu caracter medical, cu internarea acesteia pentru tratament într-o instituție psihiatrică cu supraveghere obișnuită pe un termen de 6 luni, soluție care a fost menținută și de către instanța de apel.

La examinarea cauzei, instanța de apel a conchis, că prima instanță corect a stabilit situația de fapt și a încadrat acțiunile reținute în privința inculpatei Șclearuc Aliona în baza art.151 alin.(4) Cod penal, or, prima instanță a dat o apreciere corectă probatoriului administrat în conformitate cu prevederile art.101 Cod de procedură penală, prin prisma admisibilității, pertinentei și concludenței, utilității și veridicității în coroborare cu declarațiile date în ședința de judecată.

Colegiul penal, analizând materialele cauzei în raport cu argumentele invocate de către recurent, conchide că instanța de apel, menținând soluția primei instanțe, la examinarea cauzei a respectat prevederile art.art.414 alin.(1), (5), 417 alin.(8) Cod de procedură penală, și în hotărârea adoptată s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apelul declarat de către partea apărării, aceasta cuprinzând motivele pe care se întemeiază soluția pronunțată.

Astfel, potrivit prevederilor art.414 alin.(1) Cod de procedură penală instanța de apel, judecând apelul, verifică legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din cauza penală, și în baza oricăror probe noi prezentate instanței de apel.

Prevederile art.414 alin.(5) Cod de procedură penală, stabilesc că instanța de apel se pronunță asupra tuturor motivelor invocate în apel. Potrivit prevederilor art.417 alin.(8) Cod de procedură penală decizia instanței de apel trebuie să conțină temeiurile de fapt și de drept care au dus, după caz, la respingerea sau admiterea apelului, precum și motivele adoptării soluției date.

Colegiul penal consideră, că argumentele aduse de partea apărării în susținerea solicitărilor sale, au constituit obiect de examinare în instanța de apel, și asupra acestora instanța s-a expus în mod întemeiat, dând apreciere probelor în conformitate cu prevederile art.101 Cod de procedură penală, din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității, iar tuturor probelor în ansamblu - din punct de vedere al coroborării lor, ajungând la o concluzie corectă privind vinovăția inculpatei în săvârșirea infracțiunii incriminate.

Cu referire la argumentele apărării prin care se invocă nevinovăția inculpatei, Colegiul penal reține ca fiind întemeiate constatările instanței de apel cu referire la faptul că, însăși inculpata Șclearuc Aliona a anunțat organele de poliție despre crima comisă, fapt confirmat prin procesul-verbal de autodenunțare din 14.08.2017, iar potrivit raportului de expertiză judiciară nr.518 din 10.10.2017 s-a stabilit că moartea lui Țipiliuc Victor a survenit în urma asfixiei mecanice – prin aspirație de sânge. Între leziunile depistate și cauza decesului e o legătură indirectă de cauzalitate. În temeiul aceluiași act s-a stabilit că vătămrile suportate de victimă sunt vătămări grave.

În ce privește argumentul apărării privind dezacordul aplicării măsurilor de constrângere

cu caracter medical în privința lui Șclearuc Aliona, Colegiul penal îl respinge ca fiind neîntemeiate, întrucât instanța de apel corect a făcut referire la ordonanța din 30.08.2017, prin care, organul de urmărire penală a dispus efectuarea expertizei medico-legale psihiatrice-psiologice în privința lui Șclearuc Aliona, iar potrivit raportului de expertiză judiciară nr.170a-2017 din 29.09.2017, s-a stabilit că, Șclearuc Aliona, suferă de boală cronică „schizofrenie paranoidă. Sindrom paranoid”, iar la momentul actual capacitatea de a conștientiza deplin de caracterul periculos al acțiunilor sale este redusă. De asemenea, din conținutul aceluiași act, s-a constatat că la momentul comiterii infracțiunii, inculpata suferea de acesta maladie cronică, nu avea capacitatea de a conștientiza și dirija acțiunile sale în momentul comiterii faptei infracționale.

Prin urmare, Colegiul penal, apreciază ca fiind corect fundamentată concluzia instanțelor de fond cu privire la faptul că potrivit raportului de expertiză din 29.09.2017, inculpata Șclearuc Aliona suferă de o boală psihică cronică și la momentul comiterii infracțiunii, comportamentul acesteia a fost determinat de afecțiunea psihică sub formă de schizofrenie paranoidă, astfel se atestă și corectitudinea instanțelor de fond privind absolvirea inculpatei Șclearuc Aliona de răspundere penală, pe motivul săvârșirii infracțiunii în stare de iresponsabilitate.

Colegiul penal consideră că nu pot fi reținute argumentele apărării cu privire la necesitatea achitării inculpatei, deoarece la judecarea cauzei în ordine de apel, instanța de apel a respectat prevederile art.art.414-419 Cod de procedură penală, iar hotărârea adoptată cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția pronunțată.

În același context, Colegiul penal consideră necesar de a menționa, că potrivit prevederilor art.art.27, 414 alin.(1) și (2) Cod de procedură penală, judecătorul apreciază probele în conformitate cu propria sa convingere, formată în urma cercetării tuturor probelor administrate. Instanța de apel, judecând apelul, verifică legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din cauza penală și în baza oricăror probe noi prezentate instanței de apel și poate da o nouă apreciere probelor din dosar.

Astfel, că aprecierea sau reaprecierea circumstanțelor cauzei în modul propus de către recurent, nu se conțin în temeiurile prevăzute la alin.(1) art.427 Cod de procedură penală, și astfel nu pot fi considerate ca motiv sub aspectul casării ca fiind ilegală a hotărârii contestate, deoarece instanța de recurs nu analizează conținutul mijloacelor de probă, nu dă o nouă apreciere materialului probator și nu stabilește o altă situație de fapt, decât cea constatată de instanțele de fond, aceasta fiind sarcina primordială a instanțelor respective.

Instanța de recurs mai notează și faptul, că argumentele apărării cu privire la necesitatea achitării inculpatei, au constituit deja obiect de examinare la judecarea cauzei în ordine de apel, în privința căroră instanța s-a expus motivat și amplu argumentat, soluție care este descrisă la pct. 4.1. a acestei decizii și pe care instanța de recurs și-o însușește pe deplin, considerând că reiterarea acesteia nu este necesară, or, în cazul în care instanțele de fond și au motivat decizia luată, arătând în mod concret la împrejurările, care confirmă sau infirmă o acuzație penală, pentru a permite părților să utilizeze eficient orice drept de recurs eventual, o curte de recurs poate, în principiu, să se mulțumească de a relua motivele jurisdicției acestor instanțe (*Helle împotriva Finlandei, hotărârea din 19 decembrie 1997, § 60*).

În concluzie Colegiul penal atestă, că la examinarea cauzei de către instanța de apel au fost respectate prevederile legale prescrise de art.art.414-419 Cod de procedură penală, iar temeiul prevăzut la art.427 alin.(1) pct. 8) Cod de procedură penală, nu și-a găsit confirmarea la examinarea recursului.

Având în vedere cele relatate, Colegiul penal atestă că instanța de apel la judecarea cauzei în ordine de apel nu a comis erori de drept, care ar genera casarea deciziei adoptate, urmând a fi dispusă inadmisibilitatea recursului declarat, ca fiind vădit neîntemeiat.

8. În corespundere cu art.432 alin.(1), (2) pct.4) Cod de procedură penală, Colegiul penal,

D E C I D E :

Inadmisibilitatea recursului ordinar declarat de avocatul Sandu Stela în numele inculpatei, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 08 aprilie 2020, în cauza penală în privința lui inculpatei *Șclearuc Aliona xxx*, deoarece este vădit neîntemeiat.

Decizia este irevocabilă.

Decizia motivată pronunțată la 26 noiembrie 2020.

Președinte

Timofti Vladimir

Judecători

Țurcan Anatolie

Boico Victor